

Interjú Debreczeni Jánossal, Veszprém város korábbi polgármesterével

Közös munkánk a 80-as években

A polgármesterrel a Veszprém Megyei Tanács Gazdasági-Műszaki Igazgatóságán dolgoztunk együtt. Ő felelt a műszaki, én a gazdasági területért. Az ő tevékenysége természetesen sokkal több nyomot hagyott maga után, hiszen a Megyeháza, valamint a szomszédos Főispáni ház felújítása is a műszaki vezető irányító munkáját dicséri. Később, az 1990 végén megalakult Megyei Önkormányzati Hivatalnál már nem gazdasági kérdésekkel foglalkoztam, míg ő továbbra is a műszaki területen maradt, több intézmény felújítását, rekonstrukcióját sikerült levezényelnie. Amikor elhagyta a hivatalt, azt hittem, hogy ennek az volt az oka, hogy az általa is megálmódott új Megyei Könyvtár létesítményfelelősi pozícióját nem kaphatta meg, mivel ehhez nem rendelkezett, úgynevezett vezetői-tervezői jogosítvánnyal.

Hogyan lettem politikus?

Kiderült, hogy nem ez volt az igazi ok, hanem éppen a politikusi pálya. Akkor még nem volt összeférhetetlen egyszerre dolgozni a Megyei Önkormányzati Hivatalban és részt venni a megyei jogú város közgyűlésében. Önkormányzati képviselőként,

a város Jeruzsálem-hegyi városrészének volt a követe, miközben a hivatalban a vagyongazdálkodási irodán dolgozott. Közben ugyanis átszervezték a hivatalt és a korábbi osztályvezetőből, egyszerű ügyintéző lett. Ez már egy olyan jelzés volt, ami azt mutatta, hogy a hivatal vezetése nem nézi jó szemmel azt, ha valaki politikai posztot is betölt. János vette a lapot, felmondott és elment egy építőipari vállalkozáshoz műszaki ellenőrnek. Később önállósította is magát, majd a polgármesteri kiterőt követően, ismét visszatért a szakmájához.

Önkormányzati képviselő, bizottsági elnök, majd polgármester jelölt lett.

Régi, kollegiális kapcsolatunk révén könnyen rá lehetett venni a beszélgetésre.

Először azt kívánta tisztázni, hogy mi célt szolgál az interjú, elmondtam, hogy a 25 éves önkormányzatiság kapcsán kérdeztem meg a város polgármestereit. Ez után interjú alanyunk azt is kifejtette, hogy fontosnak tartja azt, hogy nekünk van valamiféle dolgunk a világban. Tehát, nem céltalan az életünk, úgy kell ezt alakítanunk, hogy nyomot hagyjunk magunk után. Eddigi életében is min-

dig arra törekedett, hogy a munkáját precízen és jól elvégezze és ezzel előre jusson, nem csak ő, hanem az általa képviselt ügy is.

A politikai tevékenységet sem öncélnak tartja, hanem szakmai feladatnak. Fontosnak tartja a felkészültséget is, büszke arra, hogy iskoláit mindig kiváló eredménnyel végezte el és a levelező úton elvégzett Államigazgatási Főiskolán is helytállt. Sohasem buktam meg – mondta büszkén. Fontos kérdés, hogy hogyan hat a személyiségre a hatalom, úgy véli, hogy ő soha nem élt vele vissza. Feltette magában azt a kérdést, hogy miért lehetséges akár iskolai végzettség nélkül is politikai tisztséget betölteni. Véleménye szerint, mégiscsak fontos a „papír”, hiszen felkészültség nélkül a szakmaiság nem biztosítható.

A polgármesteri posztra a KDNP kérte fel és úgy gondolta, hogy a szakmai életútja alapján felkészült erre a feladatra. Bejárta a ranglétrát, község, járás és megye szintjén, dolgozott a Megyei Tanácsnál és a Megyei Önkormányzati Hivatalnál. Eljutott a „ki ez a taknyos” kategóriától az osztályvezetői, igazgatói pozícióig. Tehát elsősorban szakmai kihívásként, és nem politikaiként tekintett a polgármester jelöltségre, bár a felkérést követően természetesen, politikai megerősítésre is szüksége volt, számítva a Fidesz szavazóira.

Egy 16 éve hivatalban lévő polgármesterrel szemben tudott nyerni, mintegy 2000 szavazattal kapott nála többet. Mindezt úgy, hogy a politikai támogatók, a Fidesz és a KDNP anyagilag egyáltalán nem támogatta a kampányt. „Nem adtak egy vasat sem”. Ez bizonyos szempontból tovább erősítette a legitimitációt, hiszen így nem kellett azzal számolni, hogy a támogatást adó vállalkozók később kérnek majd ellenszolgáltatást. Saját zsebből finanszírozta a választási plakátokat is, amik nagy része végül megmaradt, mert nem volt hova kiragasztani. A politikai támogató nem biztosított plakátfelületet, s amikor az egyik egyéni képviselőtől el kívánt kérni egy plakáthelyet, a kampányfőnökhöz utasították, aki nemet mondott. Ennek ellenére sikerült nyerni egy kis, lényegre törő szórólap postázásával a választók számára.

Nem volt előzmény nélküli a felkérés, már 2002-ben a civil szervezetek közös jelöltjeként felvetődött a neve, ám ekkor őszintén elmondta, hogy azzal a módszerrel, amit a „civiliek” kidolgoztak, nem lehet nyerni és az lényegében csak arról szól, hogy a listavezető bekerüljön a közgyűlésbe. Őszintén elmondta a civil jelölteknek, hogy közülük egyik sem lesz képviselő és adott nekik arra időt, hogy végiggondolják, változtatni akarnak-e az elképzelésükön vagy

sem. Rövid idő múlva megtanácskozták a kérdést a civil jelöltek, és elmondták, hogy szeretnék, ha ő lenne a jelölt, de nem kívánnak változtatni elképzeléseiken. Ezek után ő nem vállalta a jelöltséget. A civil szervezetek támogatásával végül a korábbi városigazgató, dr. Francia Ferenc indult, immár független jelöltként.

Fontosnak tartotta elmondani, hogy a jog, a politika és az erkölcs viszonyában, az erkölcsöt tartja elsődlegesnek, sajnos sok esetben ma már nincs köze a politikának az etikához.

Hogyan került kapcsolatba a Kereszténydemokratákkal?

Forró Pál hívta az MKDSZ-hez, először csak, mint támogató fizetett tagdíjat, majd később tag lett, ezt követően az akkori városi elnök kérte meg arra, hogy segítse a munkájában, így lett a szervezet társelnöke. Rendszeresen tartott lakossági fórumokat és így megismerte a választókerületben élők véleményét. Kezdetektől a Jeruzsálem-hegy nevű városrész képviselője volt, ezt korábban Petőfi-városnak hívták, majd a rendszerváltást követően ismét visszakeresztelték Jeruzsálem-heggyé. Nem tudni mi volt az oka, hogy Petőfiről neveztek el a városrészt, hiszen a Petőfi utca sem itt, hanem a Margit-templom környékén van. Maga a városrész 450 éves, tehát később jött lét-

re, mint a történelmi város, melynek több mint 1000 éves múltja van. Ezt a városrészt eredetileg a püspökség által uralt város határán kívül, a reformátusok alapították, fontos szempont volt, hogy így nem kellett adót fizetni.

Sokáig itt is lakott, de mintegy 3 éve visszaköltözött a szülői házba, mely a Temető-hegyen, a Dózsavárosban van.

Milyen volt a polgármesteri munka?

„Életem legszebb és egyben legnehezebb feladata volt. A polgármesterség minden tartalékot kivett belőlem, reggel 7-től, negyed 8-tól kezdődően, este 6-ig tartott a munka és még az utolsó munkanapon is, péntek 4-ig dolgoztam, akkor kellett még aláírni egy pályázati anyagot.”

Mire a legbüszkébb a 4 éves tevékenységéből?

Nyilvánvaló, hogy elsősorban az emberi és szakmai hitelessége, műszaki tartalmát tekintve pedig az Aréna létrehozására. Természetesen, ez nagyon fontos, csakúgy, mint az útépitések, iskola felújítások, de úgy véli, hogy a nemzetközi kapcsolatok kiépítése legalább ilyen fontos. Ennek kapcsán megemlíti a finn és a német kapcsolatot.

Hogyan élte meg azt, hogy 2010-ben nem indították újból polgármesternek? Egy korábbi interjúban megfogalmazta, hogy szeretett volna még 4 évet dolgozni a város érdekében.

„Kétségkívül nagyon csalódott voltam, hiszen az előjelek arra mutattak, hogy ismét indulhatok.” Az országgyűlési választási kampány, illetve az Aréna avatóján egyaránt ígéretet kapott arra, hogy értékelve munkáját, ismét jelölt lehet. Végül a jelölést „eldöntő” Fidesz taggyűlés előtt értesült arról, hogy nem ő, hanem az addigi alpolgármester, Porga Gyula indul a párt színeiben. Az akkori tudósítás, ami megjelent a Naplóban sem tükrözi a valós tényeket. Akkor egy darabig valóban gondolkodott rajta, hogy elinduljon-e függetlenként, de úgy döntött, hogy a város érdekében sem teheti meg, hiszen ha esetleg nyerne a választáson, akkor ezt a városon torolnák meg, amint azt az esztergomi példa meg is mutatta.

Az első konfliktusok a Fidesszel

Mikor kezdődtek a konfliktusok a kormánypárttal, mennyire próbálták megszabni a tevékenységedet?

„Rögtön a ciklus elején történt egy olyan esemény, ami megrendítette a bizalmat. Ha jól emlékszem, 5 iskolaigazgató mandátuma járt le és megbeszéltük, hogy csak azt nevez-

zük ki, akit a tantestület és a bizottság is támogat. Az előkészítésnél minden rendben ment, az illetékes bizottság is megszavazta a jelölteket, de aztán tudomásomra jutott, hogy a Fidesz frakcióban azt tervezik, hogy néhány jelöltet leszavaznak, és így gyakorlatilag hiteltelenítenek. Ennek utána kívántam járni, és Porga Gyula alpolgármesterrel több iskolába elmentünk, megerősítve az előzetes elhatározást. Végül a határozott fellépésnek köszönhetően, a jelölteket megszavazta a Fidesz frakció és így sikerült ezt a „puccsot” megghiúsítani.” (Bár nem hangzott el a neve, azt tudjuk, hogy az oktatási bizottság akkori elnöke, Némédi Lajos volt, a későbbi alpolgármester és az interjú készítésekor a Fidesz-KDNP időközi parlamenti képviselőjelöltje. Az nem derült ki, hogy egyéni akcióról volt-e szó, vagy tényleg az volt a cél, hogy rögtön az elején hiteltelenítsék a túlzott önállóságra törekvő polgármestert.)

Arra emlékszem, hogy a polgármesterek gyakran kaptak meghívást a Fidesz központjától a tenni valók egyeztetésére. Mennyire volt jellemző az, hogy megmondták, hogy mit kell tenni, illetve hogy megmondták, hogy mi az, ami helytelen volt?

„Valóban voltak ilyen összejövetelek, ott konkrétan nem emelték ki,

hogy ki mit csinált jól vagy rosszul, de azért általánosságba lehetett érteni az elvárásokat. Kisebb konfliktusba a Fidesz megyei elnökével, dr. Kovács Zoltánnal kerültem, (ő később megyei kormány megbízott lett, jelenleg a területi közigazgatásért felelős államtitkár,) aki közölte velem, hogy ő a főnököm. Megmondtam neki, hogy ő nem lehet főnöke a megye jogú város megválasztott polgármesterének.”

Talán nem véletlen, hogy 2010 után, amikor azt keresték, hogy ki legyen a megyei kormányhivatal vezetője, interjúalanyunk hamar lekerült a jelöltek listájáról.

Mennyire avatkoztál be az ügyek vitelébe a városi beruházásoknál?

Sokan ezt is a szememre hányták, hogy amikor észrevettem valami hibát, akkor - szakmai képeztésem és gyakorlatom okán, ezt rögtön szóvá tettem. Például egyik délután jöttem ki a városházáról, és láttam, hogy rossz technológiával végzik a térkövezést. Rögtön szóltam a munkásoknak, majd az építésvezetőnek, de máskor is előfordult, hogy személyesen ellenőriztem a munka minőségét. Volt, aki azt mondta, hogy nem ez a polgármester dolga, én viszont úgy gondolom, hogy igenis szóvá kell tenni a hibákat, és ha lehet, még idejében intézkedni kell, hiszen a kése-

delem az többletköltséggel jár.

(Volt, aki azt is szóvá tette, hogy „a jegyző hatáskörét elvonva, sok esetben közvetlenül irányította a polgármesteri hivatalt”. Az interjú során azonban ezzel a véleménnyel nem tudtam szembesíteni. Tény, hogy az ő ideje alatt vezették be az elektronikus ki- és beléptető rendszert, amivel követni lehetett, hogy ki mikor tartózkodik a hivatalban. Ez azonban ma is működik.)

A cigánysággal kapcsolatos kérdéseket az interjúalany hozta szóba, amikor fontosnak tartotta kiemelni a felsőörsi Snétberger alapítvány által üzemeltetett Tehetség-gondozó Iskola létesítését.

A volt úttörőtábor területén létrejött intézmény finanszírozója a Norvég Alap volt, de ragaszkodtak a 10 %-os állami támogatáshoz is. Nem volt egyszerű kiharcolni, hogy ezt a megígért támogatást a magyar kormány végül oda is adja, viszont enélkül a norvégok nem finanszírozták volna a projektet. Ez teljesen érthető, hiszen ha a magyar állam nem kíván áldozni az ügyre, nyilván nem fontos a számára, tehát értelmetlen a hatalmas összeget erre ráfordítani. Ezt végül sikerült kiharcolni, többek között úgy, hogy nyilvános konferencián is felvettem a problémát, hogy miért késik a magyar kormány aláírása a

szerződésről.

Fontosnak tartottam, hogy a tehetséges cigányzenészek képzésének ügyét felkaroljuk. Egy roma konferencián sikerült elérnem, hogy hozzászólhassak. Mondták, hogy csak nagyon kevés idő van, de végül elmondhattam azt, hogy hogyan gondolom segíteni a cigányság ügyét. Az utóbbi évtizedekben szinte teljesen megszűnt az élő cigányzene a szórazókóhelyeken, holott ez nagyon sok családnak a megélhetését biztosította korábban. Nem kerülne többletforrásba, ha valamifajta támogatást adókedvezményként, illetve társadalombiztosítási leírási lehetőséget adnának a vállalkozóknak, hiszen így ismét munkához jutnának a tehetséges cigányzenészek. A felszó-

lalást követő ebédszünetben, oda is jött hozzám Farkas Flórián, az Országos Roma Önkormányzat akkori elnöke, hogy szívesen meghallgatná a részletes elgondolásokat is. Mondtam neki, hogy erre kellene legalább egy félóra, erre nyújtotta a névjegykártyáját, hogy majd keressem, de sajnos most nem ér rá. Hát ennyire volt fontos a cigányság vezetőjének ez az ügy.

Debreczeni János a polgármesteri ciklus lejárta után visszatért eredeti szakmájához, s bár többször felröppent a neve, de nem tért vissza a politikai életbe sem az önkormányzati, sem a parlamenti választásokon.

A. Z.

Szülőföldem Délvidék (1975)